Fylkesmannen i Innlandet

Vår dato: 12.05.2020
Vår ref: 2020/5612
Deres dato: 08.05.2020
Deres ref:

Vågå kommune

ATT: Laila Nersveen

Saksbehandler, innvalgstelefon
Rannveig Helgesen, 62 55 11 75

Avslag på søknad om skadefellingstillatelse på kongeørn - Vågå kommune

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 bokstav b og § 77, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 12, jf. §§ 1 og 3, avslår Fylkesmannen i Innlandet søknaden fra Vågå kommune om tillatelse til skadefelling på en kongeørn. Begrunnelsen for avslaget er at det er et begrenset skadeomfang.

Fylkesmannen i Innlandet viser til skriftlig søknad i e-post fra Vågå kommune v/Laila Nersveen den 8. mai 2020. Det søkes om tillatelse til skadefelling av en kongeørn i kalvingsområdet til Vågå Tamreinlag i Vågå kommune. Fylkesmannen informerte Vågå kommune per telefon på formiddagen den 8. mai om at søknaden ble avslått.

Bakgrunn

Vågå kommune opplyser i e-posten av 8. mai at det søkes tillatelse til skadefelling en kongeørn på bakgrunn av en dokumentert skade på en reinkalv den 7. mai, samt en dokumentert og en antatt sikker skade på to reinkalver rundt 1. mai. Vågå Tamreinlag har 1791 simler som skal kalve i perioden 22. april til 16. mai. I Rovbase ligger det inne to dokumenterte tap til kongeørn i det aktuelle området, i tillegg ligger det inne ett dokumentert tap fra 5. mai hos Lom Tamreinlag. Reingjeterne melder om stor aktivitet av kongeørn i området.

Lovgrunnlag

Lovgrunnlaget for avgjørelsen er lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 bokstav b og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 12, jf. §§ 1 og 3.

Naturmangfoldloven § 1 (formål):

"Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur."

E-postadresse: fminpost@fylkesmannen.no
Sikker melding: www.fylkesmannen.no/melding
Postadresse: Postboks 987, 2604 Lillehammer
Besøksadresse: Gudbrandsdalsvegen 186, Lillehammer; Parkgata 36, Hamar
Telefon: 61 26 60 00
www.fylkesmannen.no/in
Org.nr. 974 761 645

Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene):
"Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk
for å beskytte naturlig forekommende planter, dyr og økosystemer,
for å avverge skader på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom,
for å ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning,
(...)

Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. (...)"

Rovviltforskriften § 1 (formål):
"Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter."

Rovviltforskriften § 12 (skadefelling av kongeørn):
"Fylkesmannen kan gi tillatelse til felling av enkeltindivider av kongeørn som volder vesentlig skade på bufe eller tamrein, forutsatt at felling kan rettes mot bestemte individer, jf. viltlovens § 14. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område og tidsrom. Det kan knyttes vilkår til fellingstillatelsen."

I kommentar til § 12 i rovviltforskriften står det videre:
"For felling av kongeørn er det et vilkår at andre tiltak for å forebygge skade er utprøvd i rimelig utstrekning. Kongeørn opptrer som skadevolder i mer avgrensede tidsperioder enn de andre artene, og skader kan ofte forebygges gjennom enklere tiltak. Fellingstillatelser kan gis for å stoppe en pågående skadesituasjon, men det tillates ikke felling utelukkende for å forhindre framtidige skader som for de andre artene. Fylkesmannen kan derfor gi tillatelse til felling av enkeltindivider av kongeørn som volder vesentlig skade på bufe eller tamrein, forutsatt at fellingen kan rettes mot bestemte individer som volder skade. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område og tidsrom. Det kan knyttes nærmere vilkår til fellingstillatelsen, herunder at etablerte par eller voksenfugler skal være unntatt og at felling foretas av nærmere bestemte personer. Felling kan iverksettes uten hensyn til fredning, men skal følge bestemmelsene om ordinær jaktutøvelse fastsatt i medhold av viltloven."

Fylkesmannens vurdering
Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene finnes i levedyktige bestander i deres naturlige utbredingsområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel bli vurdert opp mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke føre til at en ser bort fra målet i § 5, men at tiltaket vil kunne føre til at målet i § 5 blir oppnådd på en annen måte

eller i et annet tempo enn om naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Fylkesmannen har lagt til grunn eksisterende kunnskap om kongeørn i saksbehandlingen, jf. § 8. Pr. i dag er ikke systemet for overvåking av kongeørn like intensivt som for de andre store rovdyrene. Det jobbes med å få et slikt system på plass, noe som vil føre til at kunnskapsgrunnlaget om kongeørn og forvaltningen av den vil kunne bedres jf. prinsippet i § 8. Rovviltnemnda har de senere årene styrket bestandsovervåkingen i Oppland. En anslår at det er 60-65 kongeørnpar i Oppland i dag. For dårlig kunnskap om arten fører til at føre-var-prinsippet kommer i bruk, jf. naturmangfoldloven § 9. Ettersom Fylkesmannen gir avslag på søknaden om felling av kongeørn, vil ikke §§ 10-12 være relevante i denne sammenheng.

Statens naturoppsyn har dokumentert to kalver tapt til kongeørn i det omsøkte skadefellingsområdet.

Rovviltforskriftens § 12 gir Fylkesmannen hjemmel til å kunne gi betinget skadefellingstillatelse på kongeørn. Denne paragrafen stiller likevel strengere krav for å gi fellingstillatelse enn det som gjelder for de andre store rovdyrene. Med til nå to dokumentert skadetilfelle forårsaket av kongeørn i omsøkt fellingsområde anser Fylkesmannen skadeomfanget for å være så begrenset at kravet i § 12 om at det skal være voldt vesentlig skade, ikke er oppfylt. Videre er det slik at kongeørn volder størst skade tidlig på våren når lammene er små og sårbare, og en kan forvente at predasjon fra kongeørn vil avta utover i beitesesongen.

Etter en totalvurdering gir Fylkesmannen i Innlandet avslag på søknad om skadefelling av en kongeørn i Vågå kommune. Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 bokstav b og § 77, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 12, jf. §§ 1 og 3. Begrunnelsen for avslaget er at det er et begrenset skadeomfang.

Klageadgang
Vedtak om avslag på skadefellingssøknad kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal stiles til Miljødirektoratet men sendes til Fylkesmannen.

Med hilsen

Vebjørn Knarrum (e.f.)
avdelingsdirektør

Rannveig Helgesen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent